Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Camus, Albert.; Bearb.:Morten Kirkskov.; Kirkskov, Morten.
Titel | Title:	Den fremmede
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Premiere 24.2.1996 Café Teatret
Fysiske størrelse | Physical extent:	1 bd.

DK

Dette manuskript er ophavsretligt beskyttet, og må kun benyttes til personlig brug. Du må dog også bruge manuskriptet i forbindelse med optagelsesprøve på de danske teaterskoler.
Hvis du vil opføre manuskriptet, skal du have samtykke fra rettighedshaveren. Du kan i den forbindelse kontakte fagorganisationen Danske Dramatikere. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

This manuscript is copyright protected and is only for personal use. However, you may also use the manuscript when applying for enrolment at Danish schools of performing arts
If you want to perform the manuscript, you must have the consent of the copyright holder. In that regard, you can contact the Danish Writers Guild. Always remember to credit the author.

Dramat. Bibl.

Café Teatret

ALBERT CAMUS: DEN FREMMEDE

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130005891168

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DRAMATISK BIBLIOTEK
POSTBOKS 2149
1016 KØBENHAVN K
DANMARK

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Café

DEN FREMMEDE

AF ALBERT CAMUS

BEARBEJDELSE:

MORTEN KIRKSKOV 1995

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DRAMATISK BIBLIOTEK
POSTBOKS 2149
1016 KØBENHAVN K
DANMARK

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

I

MEURSAULT

I dag døde mor. Eller måske var det i går, jeg ved det ikke. Jeg fik et telegram fra alderdomshjemmet: "Mor afgået ved døden. Begravelse i morgen. Ærbødigst." Det betyder ikke noget. Det var måske i går. Alderdomshjemmet ligger ved Marengo, ca. 80 kilometer fra Algier. Jeg tager rutebilen klokken 2. Jeg bad min chef om fri i to dage, og han kunne ikke så godt sige nej, når jeg havde sådan en undskyldning. Men han så lidt utilfreds ud. Jeg sagde til ham: "Det er ikke min skyld." Det svarede han ikke på. Så tænkte jeg, at det skulle jeg nok ikke have sagt. Jeg behøvede jo overhovedet ikke undskylde. Det var nærmere ham, der skulle kondolere mig. Men det gør han nok i overmorgen, når han ser mig bære sorg. For øjeblikket er det lidt som om mor slet ikke er død. Efter begravelsen vil det derimod være en kendsgerning, så vil det hele have fået et officielt stempel.

Det var meget varmt. Jeg blev nødt til at løbe for ikke at komme for sent til rutebilen. Jeg sov på næsten hele turen.

Alderdomshjemmet ligger to kilometer udenfor landsbyen. Jeg gik derud. Jeg ville se mor med det samme. Men portneren sagde til mig, at jeg først skulle tale med forstanderen. Han modtog mig på sit kontor. Han trykkede min hånd, og han blev ved så længe, at jeg ikke rigtig vidste, hvordan jeg skulle trække den tilbage igen.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

"Deres mor kom hertil for tre år siden. De var hendes eneste støtte," sagde han. Jeg troede han ville bebrejde mig et eller andet og begyndte at forklare.... "De behøver ikke at forsvare Dem, min kære unge ven. Jeg har læst Deres mors journal. De havde ikke råd at forsørge hende. Hun havde brug for en sygeplejerske. Deres løn er beskeden. Og når alt kommer til alt var hun sikkert gladere for at være her." Jeg sagde: "Ja, hr. forstander." "Her havde hun venner, mennesker på sin egen alder. De er ung, hun ville have kedet sig sammen med Dem." Det var rigtig nok. Da mor boede hjemme, sad hun bare og stirrede på mig hele tiden. De første dage hun var på alderdomshjemmet græd hun meget. Men det var fordi hun var vant til noget andet. Efter nogle måneder ville hun have grædt, hvis man havde fjernet hende fra hjemmet, for nu var hun vant til det. Det er også lidt derfor at jeg så godt som aldrig tog ud at besøge hende. Men det var nu også fordi, hele min søndag ville gå med det - for slet ikke at tale om at man skulle nå bussen, købe billetter og så køre i flere timer.

"Jeg formoder De ønsker at se Deres mor", sagde forstanderen. "Vi har anbragt hende i det lille lighus. For at det ikke skal gøre for meget indtryk på de andre. Hver gang en beboer dør, er de andre nervøse i 2-3 dage. Og det besværliggør vores arbejde." Af

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

principielle årsager må hjemmets beboere ikke overvære begravelser, men jeg tillader dem at våge ved båren. Man må jo også vise lidt medmenneskelig forståelse. I dette særlige har jeg imidlertid gjort en undtagelse, Thomas Perez. De forstår, det er lidt barnagtigt, men han og Deres mor var så godt som uadskillelige. Her på hjemmet drillede vi ham lidt og sagde til Perez " nå, det er nok Deres kæreste". Han lo. Det morede dem og det er en kendsgerning at Deres moders død har gjort et dybt indtryk på ham. Vi standsede udenfor lighuset: "Jeg overlader Dem nu til Dem selv, M. Meursault. Jeg står til Deres disposition på mit kontor. Begravelsen er fastsat til klokken 10 i morgen formiddag. Vi mente, at De så ville kunne nå at våge ved afdødes båre. En sidste ting: Det lader til at Deres mor overfor sine medbeboere har udtrykt ønske om en kirkelig begravelse. Jeg har tilladt mig at ordne det fornødne. Men jeg ville da lige informere Dem om det." "Tak". Uden ligefrem at være ateist, havde mor aldrig tænkt på religion, mens hun levede.

Jeg gik indenfor. Det var et meget lyst rum, hvidkalkede vægge og glastag. I midten en kiste, med låg på.

Portneren kom ind ad døren bag ved mig. Han havde vist løbet. Han stammede lidt i det: "De har lagt låget på, men jeg har fået besked på at tage det af, så De kan se hende. Vil De ikke det?"

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

"Nej." "Hvorfor?," spurgte han. "Det ved jeg ikke." "Jeg forstår," sagde han. Han havde klare lyseblå øjne og var noget rød i huden. "Jeg vil lade Dem være alene," sagde han, men han gik ikke. Han blev stående bag ved mig. Det generede mig, at han blev stående bag ved mig.

"Har De boet her længe?" spurgte jeg. "Fem år," svarede han prompte, som som han hele tiden havde ventet på at jeg skulle spørge ham om det. Og så snakkede han løs. Han ville være blevet meget forbavset, hvis nogen havde fortalt ham, at han skulle ende som portner på alderdomshjemmet i Marengo. Han var 64 år og født i Paris. "Nå, så De er ikke herfra?", nej han var fra Paris. I Paris beholder man den døde i hjemmet i tre, nogen gange fire dage. Her har man ikke tid p.g.a. varmen. Man har knapt vænnet sig til tanken, før man pludselig halser afsted efter ligvognen." Han fortalte, at han oprindeligt var kommet på hjemmet som ubemidlet. Men da han følte sig fuldt arbejdsdygtig, havde han søgt pladsen som portner. Jeg gjorde ham opmærksom på, at så var han jo faktisk selv en af beboerne. Han sagde, at det var han i hvert fald ikke. Det havde allerede slået mig, at han sagde de andre og dem og nogle gange også de gamle, om hjemmets beboere. Nogle af dem var ikke ældre end han selv, men det var naturligvis ikke det samme. Han var

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

portner, og havde derfor visse beføjelser.

Pludselig var det aften. Meget hurtigt havde mørket lagt sig henover glastaget. Portneren drejede på kontakten, og jeg blev helt blændet af det pludselige væld af lys.

Portneren tilbød at hente en kop kaffe til mig. Da jeg holder meget af kaffe sagde jeg ja tak.

Jeg drak. Så fik jeg lyst til at ryge. Men jeg vidste ikke om det var passende at ryge ved siden af mor. Jeg tænkte lidt over det, det kunne der ikke ske noget ved. Så bød jeg portneren en cigaret og så røg vi begge to.

På et tidspunkt sagde han, at min mors venner kom om lidt for at våge ved båren om natten. Han skulle hente stole og kaffe til dem.

Det var lunt, kaffen havde varmet mig, og gennem den åbne dør kom der en duft af nat og blomster. Jeg tror jeg faldt lidt hen. Jeg vågnede ved at noget strejfede mig. Nu efter at jeg havde siddet med lukkede øjne så længe, virkede rummet endnu mere skinnende hvidt. Det gjorde ondt i øjnene. Mors venner kom ind. De bevægede sig langsomt frem i det blændende lys. De satte sig uden at en eneste af stolene knirkede. Jeg så dem tydeligere end jeg nogensinde har set noget menneske, og der var ikke den detalje i deres ansigter eller deres påklædning, som undgik mig.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Men jeg kunne ikke høre dem, og jeg havde svært ved at tro, at de var virkelige. Da de havde sat sig, kiggede alle sammen over på mig og virrede med hovedet, og deres læber forsvandt ind i de tandløse munde. Jeg vidste ikke, om de hilste på mig eller om det bare var tics. Jeg tror nu nok de hilste på mig. Jeg fik en latterlig fornemmelse af, at de sad til doms over mig. På et tidspunkt fik jeg det indtryk, at den døde kvinde, som lå der imellem os, ikke betød noget for dem. Men nu tror jeg, den fornemmelse var forkert. Vi drak allesammen kaffe. Og så ved jeg ikke mere. Natten gik. Jeg sov.

Om morgenen vækkede portneren de gamle, og sagde, at nu skulle de gå. Til min store forbavselse kom de allesammen hen og trykkede mig i hånden, inden de gik - som om natten, hvor vi ikke havde vekslet et eneste ord, havde bragt os tættere sammen. Jeg så pludselig at der stod fire sorte mænd i rummet. Jeg hørte samtidig forstanderen sige til mig, at vognen ventede ude på vejen, og præsten begyndte på sine bønner. Det tegnede til at blive en smuk dag. Det var længe siden, jeg havde været på landet, og jeg følte, hvor gerne jeg ville være gået en tur, hvis det ikke havde været for det med mor.

Himlen var allerede fuld af sol. Den begyndte at tynge jorden, og varmen steg hurtigt. Jeg ved ikke hvorfor vi ventede så længe før

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

vi begyndte at gå. Jeg havde det varmt i mit mørke tøj. Jeg forstod godt mor. Afterne her måtte være fulde af vemodig fred. Nu gjorde solen det umenneskeligt og deprimerende. Vi begyndte at gå. Jeg følte blodet hamre i tindingerne. Sveden strømmede ned over mine kinder. Én af bedemandens folk pegede op mod himlen og sagde: "Den er barsk, hva`?" "Ja." "Hvis man går langsomt, risikerer man at få solstik. Men hvis man går for hurtigt, kommer man til at svede og så bliver man forkølet i kirken." Han havde ret. Der var ingen udvej. Lidt efter spurgte han: "Er det Deres mor, det der?" "Ja." "Var hun gammel?" "Ja, sådan...." Jeg kunne ikke huske hendes nøjagtige alder.

Så er der Perez´ ansigt. Store tårer af sorg og overanstrengelse strømmer ned over hans kinder, kirken og landsbyens beboere på fortovene, de røde pelargonier på gravene, Perez der besvimer, han ligner en sprællemand der er gået i stykker, den blodrøde jord, som ruller hen over mors kiste, røddernes hvide kød, som blander sig med jorden, flere mennesker, stemmer, landsbyen, folk, der venter udenfor en café, den stadigt brummende lyd fra motoren, og min glæde, da rutebilen når lyset fra Algier, og jeg tænker, at nu kan jeg gå i seng og sove i hele tolv timer.

Da jeg vågner næste morgen, forstår jeg med et, hvorfor min chef

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

ikke havde set særlig glad ud, da jeg bad om fri i to dage: det er jo lørdag Han havde naturligvis tænkt, at jeg på den måde fik fri i fire dage, når man regner søndagen med. Men det er jo ikke min skyld, at mor blev begravet i går og ikke i dag. Det forhindrer naturligvis ikke, at jeg forstår min chef.

Mens jeg barberede mig, tænkte jeg på hvad jeg skulle lave og jeg bestemte mig for at tage ud at bade. Jeg tog bussen ud til badeanstalten. I vandet stødte jeg på Marie Cardona, en tidligere sekretær på mit kontor. Jeg havde været lun på hende dengang. Hun var også lun på mig, tror jeg. Men hun rejste kort efter, og det blev aldrig til noget.

Da jeg hjælper hende med at klatre op på en bøje strejfer jeg hendes bryster. Hun vender sig om imod mig. Hun har håret i øjnene og hun griner. Jeg kravler op ved siden af hende. Det er varmt, og jeg lader ligesom for sjov mit hoved glide bagover så det hviler på hendes mave. Hun siger ingenting, og jeg bliver liggende sådan. Hele himlen breder sig ud for mine øjne, blå og gylden. Under min nakke kan jeg mærke det dunke sagte i Marie's mave. Vi ligger længe på bøjen og døser.

Jeg spurgte hende om hun ville med i biografen. Hun smilede og sagde, at hun havde lyst til at se en Fernandel-film. Da vi var kommet i tøjet blev hun meget forbavset over at se mig med sort

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

slips og spurgte, om jeg bar sorg. Jeg fortalte hende, at mor lige var død. Det gav et lille sæt i hende.

Jeg havde lyst til at sige til hende at det ikke var min skyld, men jeg tænkte, at det havde jeg allerede sagt til min chef. Det betyder ikke noget. Under alle omstændigheder: lidt skyldig er man jo altid.

Filmen var meget sjov nogle steder, men i øvrigt ret åndssvag. Marie's ben lå tæt ind mod mit. Jeg kælede for hendes bryst. Da filmen var ved at være forbi, kyssede jeg hende, det var lidt kikset. Men hun gik med mig hjem bagefter.

Da jeg vågnede næste morgen var Marie gået. Hun havde fortalt mig, at hun skulle hen til sin tante. Jeg tænkte, at det var søndag, og det gjorde mig ked af det: jeg kan ikke lide søndage. Så vendte jeg mig i sengen, snusede efter den duft af salt, som Marie's hår havde efterladt på hovedpuden, og jeg sov til klokken ti. Jeg blev liggende og røg cigaretter til tolv.

Om aftenen tænkte jeg, at nu var den søndag heldigvis overstået, at nu var mor begravet, at i morgen skulle jeg på arbejde igen og at der, alt i alt, intet var forandret.

Om mandagen lavede jeg en hel masse på kontoret. Da jeg kom hjem, mødte jeg min ene nabo, gamle Salamano på trappen. Han var sammen med sin hund. Den har en hudsygdom, en slags

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

fra den bus, hvis du er en mand. Så sagde jeg: Slap du nu bare af. Han sagde, at jeg ikke var en mand. Så stod jeg af og sagde til ham: Er du så færdig? Eller skal jeg lære dig? Så sagde han: "Hvad skal du lære mig?" Så stak jeg ham en. Han faldt. Jeg ville hjælpe ham op. Men så sparkede han efter mig. Så jeg satte mit knæ i brystet på ham, og gav ham et par på kassen. Blod i hele hovedet. "Er du så færdig?" Jeg spurgte, om han havde fået nok. Han sagde: Ja. Der ser du, det var ikke mig der begyndte. Det var ham, der fornærmede mig."

Så sagde Raymond, at han ville bede mig om et råd. "Du er en mand. Du kender livet. Du kan hjælpe mig. Bagefter er vi venner....Hvad siger du til det?" Jeg sagde, jeg var ligeglad. Han fortalte, at han kendte en dame.....Faktisk var hun hans elskerinde. Den fyr, han var oppe at slås med, var damens bror. Raymond betalte lejen for damens værelse og gav hende 20 francs om dagen til mad. Men han havde opdaget, at der var lusk med i foretagendet. Han fortalte, at han havde fundet en lotteriseddel i hendes taske, og hun havde ikke kunnet forklare ham, hvordan hun havde fået fat i den. Hun arbejdede jo ikke, for det sagde hun, hun ikke kunne. Senere havde han fundet en kvittering fra en pantelåner: hun havde pantsat to armbånd. Men dem havde han aldrig hørt om. "Og så forlod jeg hende," sagde

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

han, "men først gav jeg hende nogen bank. Og sagde hende et par sandheder. Jeg sagde til hende " Det eneste du er ude på, er at få noget pik." Som jeg sagde til hende, Meursault, det forstår du nok. "Det er slet ikke gået op for dig, hvor misundelige folk er over, hvor godt jeg behandler dig." Før i tiden bankede jeg hende jævnligt, men det var nærmest kærligt ment. Hun skreg altid lidt. Så lukkede jeg skodderne, og det endte som det plejede. Men nu er det alvor. Personligt mener jeg ikke, hun er blevet straffet nok."

Jeg havde drukket næsten en liter vin og det brændte i mine tindinger. Jeg røg Raymond's cigaretter, for jeg havde ikke flere selv.

"Det, der ærgrer mig," sagde han, "er at jeg stadigvæk har lyst til at kneppe hende." Han havde først tænkt, at han ville straffe hende ved at tage hende med hen på et hotel og tilkalde politiet for at lave skandale, og få hende registreret som luder. Så havde han spurgt folk i miljøet. De foreslog han skulle mærke hende med en kniv. Han spurgte, hvad jeg mente om det. Jeg sagde, at jeg mente ikke noget, men det lød da interessant.

Han spurgte, om jeg ikke også mente, at der var lusk med i foretagendet, og det syntes jeg egentlig, der måtte være, og om jeg ikke også mente, at hun skulle straffes, og hvad jeg ville gøre

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

i hans sted, og jeg sagde, at den slags kunne man aldrig vide på forhånd, men jeg kunne godt forstå, han ville straffe hende. Det han ville gøre var, at skrive et brev til hende, med nogle velfortjente hug, og samtidig noget som kunne få hende til at fortryde. Og så, når hun var kommet tilbage til ham, vil han kneppe hende, og når han selv var kommet, ville han spytte hende i ansigtet og smide hende ud. Raymond sagde, at han ikke selv kunne skrive sådan et brev, og han havde tænkt på, om jeg havde noget imod at skrive det for ham. Med det samme, og jeg sagde, at det kunne jeg da godt.

Da han fortalte mig damens navn, kunne jeg forstå at hun var araber. Det var lidt tilfældigt hvad jeg skrev, men jeg gjorde mig stor umage for at Raymond skulle blive tilfreds, for der var ingen grund til ikke at gøre ham tilfreds.

"Jeg vidste at du kendte livet. Nu er du en kammerat, en rigtig kammerat," sagde han. "Ja," sagde jeg. Jeg var ligeglad, om vi var venner eller ej, men han så virkelig ud som om det betød noget for ham.

Jeg sagde: "Det er sent," og han sagde, at tiden går hurtigt, og på en måde er det jo rigtigt. Jeg begyndte at rejse mig. Raymond sagde at man aldrig må lade følelserne løbe af med sig. Han havde hørt at mor var død, men den slags måtte jo ske før eller

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

siden. Det var også min mening. Raymond trykkede min hånd meget varmt, og sagde: "Rigtige mænd forstår hinanden."

Jeg arbejdede hårdt resten af ugen. Lørdag kom Marie, som vi havde aftalt. Jeg havde meget lyst til hende, for hun havde en smuk kjole på med røde og hvide striber og lædersandaler. Man kunne ane hendes faste bryster, og hendes solbrændte ansigt var som en blomst. Hun så på mig med strålende øjne. Jeg omfavnede hende. Vi tog på stranden. Da vi kom tilbage til byen, tog vi op til mig, og kastede os på sengen. Det var dejligt at føle sommernatten hen over vores brune kroppe.

Næste morgen spurgte hun, om jeg elskede hende. Jeg sagde, " Ikke fordi det betyder noget..",men det troede jeg ikke. Hun så lidt skuffet ud. Men mens hun lavede frokost, grinede hun igen over ingenting, og jeg måtte kysse hende. I det samme hørte vi et skænderi bryde løs inde hos Raymond.

Marie ville have jeg skulle ringe til politiet, men jeg bryder mig ikke om politiet.Først hørte man en skarp kvindestemme og derefter Raymond, som sagde: "Du har snydt mig, du har snydt mig! Jeg skal lære dig at snyde mig!" Så begyndte de at slås.

Marie og jeg lavede maden færdig. Men hun var ikke sulten, så jeg spiste næsten det hele. Hun gik klokken et og jeg sov lidt.

Ved tre-tiden bankede det på min dør, og Raymond kom ind.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Han fortalte, at han havde gjort det hele, som han havde planlagt, men så havde hun givet ham en lussing, og så havde han banket hende, og så var politiet kommet. Jeg sagde, at jeg syntes, hun havde fået sin straf, og at han kunne være tilfreds. Han sagde, at jeg var nødt til at vidne for ham på politistationen. Jeg sagde at det kunne jeg da godt, men jeg vidste bare ikke, hvad jeg skulle sige. Raymond sagde, jeg bare skulle erklære, at pigen havde snydt ham.

Om aftenen gik vi i byen sammen, og Raymond gav cognac. Bagefter ville han på bordel, men jeg sagde nej, for det bryder jeg mig ikke om. Så gik vi lige så stille hjem. Jeg syntes han var venlig overfor mig, og tænkte, at jeg havde det godt. Vi mødte gamle Salamano. Han havde mistet sin hund. "Hvis bare nogen ville finde den til mig," sagde han. Om natten hørte jeg gennem væggen, at han lå og græd. Jeg ved ikke hvorfor jeg kom til at tænke på mor.

Dagen efter ringede Raymond til mig på kontoret. Han spurgte, om jeg havde lyst at tage ud til stranden udenfor Algier næste søndag. Én af hans venner har et hus derude. Jeg svarede, at det ville jeg gerne, men at jeg havde lovet at være sammen med Marie den dag. Raymond sagde med det samme, at jeg skulle tage hende med. Han fortalte mig, at han var blevet forfulgt hele

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

dagen af en gruppe arabere. Damens bror var én af dem. Chefen kaldte på mig. Jeg troede, det var fordi han ville bede mig om at telefonere noget mindre og bestille noget mere, men det var det slet ikke. Han sagde, at han tænkte på at oprette et kontor i Paris, og ville høre om jeg kunne tænke mig at få en stilling der. " De er ung, jeg tænkte, at det ville være et liv for Dem." Jeg sagde ja, men at det i grunden var mig lige meget. Han spurgte, om jeg ikke var interesseret i at forandre min tilværelse. Jeg sagde at man aldrig kan forandre sin tilværelse, at den ene tilværelse er lige så god som den anden, og at jeg absolut ikke var utilfreds med min tilværelse her. Han så ikke særlig glad ud. Jeg ville have foretrukket ikke at skuffe ham, men jeg kan ikke se nogen grund til at forandre min tilværelse. Når jeg tænker nærmere over det ,er jeg jo ikke ulykkelig. Om aftenen fortæller jeg Marie om chefens tilbud og hun siger at hun altid har haft lyst til at lære Paris at kende. Så spørger hun, om jeg vil gifte mig med hende. Jeg siger, at jeg er ligeglad, men at det kan jeg da godt, hvis hun så gerne vil. Så spørger hun igen, om jeg elsker hende. Jeg svarer, som jeg allerede har gjort én gang, at det betyder ikke noget, men at jeg nok ikke elsker hende. "Hvorfor vil du så gifte dig med mig?," spørger hun. Jeg forklarer, at det betyder ikke noget, vi kan godt gifte os, hvis hun så gerne vil. I

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

øvrigt er det hende, der spørger, jeg nøjes bare med at sige ja. Søndag morgen havde jeg svært ved at vågne, og Marie måtte kalde på mig og ruske i mig. Jeg følte mig fuldstændig tom og havde ondt i hovedet. Min cigaret smagte surt.

Da vi skal til at tage med bussen, gør Raymond pludselig tegn til mig om at se over på det andet fortov. Der står nogle arabere og stirrer på os. Den anden fra venstre er ham fyren fra bussen, siger Raymond.

Raymonds ven, Masson, boede i et lille hus i den fjerneste ende af stranden. Jeg havde lyst til at gå i vandet, men jeg trak det lidt ud; jeg nød solen. Til sidst hoppede vi i. Vandet var køligt og jeg nød at svømme. Marie og jeg svømmede lidt og hun trykkede sig ind til mig. Jeg kunne mærke hendes ben omkring mig, og jeg måtte tage hende.

Raymond drak meget vin og skænkede hele tiden op til mig. Da vi kom til kaffen følte jeg mig lidt tung i hovedet og røg meget. Madame Masson sagde, at mens der blev vasket op skulle mændene ud af huset. Så vi går ned til stranden alle tre. Solen falder næsten lodret ned på sandet, og genskinnet fra havet er uudholdeligt. Der er ikke længere nogen mennesker på stranden. Jeg tænker ikke på noget, for jeg er helt døsig af solen, der brænder ned på mit hoved.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Helt henne for enden af stranden, ved en lille kilde, meget langt fra os får jeg øje på to arabere i blå kedeldragter, som kommer hen imod os. Raymond siger: "Det er ham."

Vi fortsætter med at gå. Araberne kommer langsomt nærmere. Raymond siger: "Hvis der bliver ballade, tager jeg mig af min ven, Masson du tager dig af den anden, og hvis der kommer en tredie, tager du dig af ham Mersault." "Ja."

Vi fortsætter frem imod araberne. Da vi er nogle få skridt fra hinanden, standser araberne. Masson og jeg går langsommere, men Raymond går lige hen imod sin araber. Jeg kan ikke høre, hvad han siger, men det ser ud som om han ville nikke Raymond en skalle. Raymond langer så sit første slag ud, og han råber på Masson. Masson går løs på ham, han har fået besked på, og han slår ham to gange, og lægger hele sin vægt i. Araberen falder om i vandet med ansigtet mod bunden, og sådan bliver han liggende nogle sekunder, mens der kommer bobler op til overfladen rundt om hans hoved. Raymond går også løs på sin araber, hans ansigt er fuld af blod. Raymond vender sig mod mig og siger: "Nu skal du bare se løjer!" "Pas på, han har en kniv!", råber jeg til ham. Men da er Raymond allerede såret i armen og omkring munden. Masson springer frem. Men den anden araber er kommet på benene igen og står nu bag ved ham med kniven. Vi tør ikke røre

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

os. De trækker sig langsomt tilbage, mens de stadig holder øje med os og holder os på afstand med kniven. Da de ser, at de er kommet tilstrækkeligt langt væk, flygter de hurtigt, mens vi bliver stående tilbage som naglet fast under den brændende sol. Raymond går sammen med Masson op til en læge, og jeg bliver tilbage for at forklare kvinderne hvad der er sket. Det irriterer mig at skulle forklare dem, hvad der er sket. Bagefter sidder jeg og ryger cigaretter, mens jeg ser ud over havet.

Ved halv to tiden kom Raymond og Masson tilbage. Lægen havde sagt, at det ikke var alvorligt, men Raymond så ud til at være rasende. Han sagde, han ville gå ned på stranden, og Masson og jeg sagde, vi ville gå med, men så blev Raymond vred og skældte os ud. Men jeg fulgte nu alligevel efter ham. Vi gik længe langs stranden. Solen var knugende. Den blev sprængt i småstykker mod sandet og havet. For enden af stranden ved kilden fandt vi de to arabere. De lå i deres fedtede blå kedeldragter. Raymond spurgte: "Skal jeg skyde ham ?" Jeg tænkte, at hvis jeg sagde nej, ville han blive hidsig og sikkert skyde. Så jeg sagde bare: "Han har jo ikke sagt noget til dig endnu. Det ville være tarveligt at skyde ham på den måde." Så sagde Raymond: "Så vil jeg fornærme ham, og når han svarer, skyder jeg." "Godt. Men hvis han ikke trækker sin kniv, kan du

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

ikke være bekendt at skyde," sagde jeg. Han begyndte at blive ophidset. "Nej," sagde jeg til Raymond. "Det må være mand mod mand. Giv mig din revolver. Hvis han trækker kniven,eller hvis den anden blander sig, skyder jeg."

Da Raymond giver mig sin revolver, spiller solens stråler i den. Vi bliver bare stående ubevægelige som om alt har lukket sig omkring os. Alt er gået i stå her mellem havet, sandet og solen. Man kan ikke længere høre vandet. Jeg tænker, at vi kan skyde eller ikke skyde.

Pludselig flygter araberne sig baglæns om bag klippen. Raymond og jeg går tilbage mod huset. Han ser ud til at være i bedre humør, og taler om, hvilken bus, vi skal tage hjem. Jeg går med ham helt hen til huset, og mens han går op ad trætrappen, står jeg ved det nederste trin, ør i hovedet af sol, og kan ikke tage mig sammen til at gå med op og underholde kvinderne igen.

Lidt efter er jeg igen på vej ned mod stranden, og jeg begynder at gå.

Med små bølger ligger havet og gisper med sit halvkvalte åndedrag mod sandet. Jeg går langsomt hen imod klipperne og føler hvordan min pande svulmer op under den bagende sol. Jeg går længe. Da jeg kommer nærmere ser jeg, at Raymond's araber er kommet tilbage. Jeg bliver lidt forbavset. For mig er den sag

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

afsluttet, og jeg er gået derhen uden at tænke over det.

Så snart han ser mig, stikker han hånden i lommen. Jeg holder fast om Raymond's revolver i min jakke. Billedet af araberen danser foran mine øjne i den brændende hede. Dagen har allerede stået stille i to timer. For to timer siden kastede den anker i et ocean af skinnende metal. Jeg længes efter at høre kildens rislen, efter at flygte fra solen, efter at finde skygge.

Jeg tænker at jeg bare kan vende om, og så vil det hele være overstået. Jeg går et par skridt hen imod kilden. Araberen rører sig ikke. Jeg bliver stående og venter.

Solen begynder at brænde i mine kinder, og jeg mærker sveddråber samle sig i mine øjenbryn. Det er den samme sol som den dag, mor blev begravet, og ligesom den dag har jeg mest ondt i panden, alle årerne dunker under huden.

Jeg tager et skridt frem mod araberen, da han trækker sin kniv, og holder den frem i solen foran mig. Lyset sprøjter fra stålet. Sveden løber pludselig ned over mine øjenlåg. Jeg føler solen slå som messingbækkener mod min pande. Alting begynder at flimre. Hele himlen åbner sig og ild regner ned. Jeg knuger revolveren i hånden. Jeg føler aftrækkeren give efter. Og dér i den skarpe øredøvende lyd begynder det hele.

Jeg forstår, at jeg har tilintetgjort dagens balance, den helt

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

utrolige stilhed på en strand, hvor jeg har været lykkelig. Så skyder jeg fire gange til mod en ubevægelig krop, som kuglerne borer sig ind i uden at det kan ses. Og det er som om jeg banker fire korte slag på ulykkens port.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

II

MEURSAULT

Først spurgte undersøgelsesdommeren kun om mit navn og min adresse, min stilling, og hvornår jeg var født. Så ville han vide, om jeg havde valgt en forsvarer. Det havde jeg ikke, og jeg spurgte, om det var strengt nødvendigt. Jeg syntes, min sag var ret simpel. Han sagde, at sådan kunne man jo også se på det, men at loven forlanger det. Hvis man ikke vælger en forsvarer, får man en beskikket. Jeg sagde, jeg syntes, det var meget smart, at loven tog sig af den slags detaljer. Han sagde: "Ja loven er der ikke noget i vejen med." Da jeg gik, var jeg lige ved at give ham hånden, men så kom jeg i tanke om, at jeg havde dræbt et menneske.

Næste dag kom der en advokat og besøgte mig i fængslet. En lille tyk mand med vandkæmmet hår. Han satte sig på min briks og forklarede mig, at han havde søgt oplysninger om mit privatliv. Han havde fundet ud af, at min mor var død på et alderdomshjem for nyligt. Så havde han foretaget en undersøgelse på hjemmet. Man havde fortalt ham, at jeg havde vist ligegyldighed, den dag mor blev begravet. Han spurgte, om jeg havde været ked af det den dag. Jeg var lidt ude af vane med

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

at granske mine følelser, og at det var svært for mig at sige noget bestemt. Selvfølgelig havde jeg holdt af mor, men det betød ikke noget. Alle sunde mennesker havde mere eller mindre ønsket, at dem, de holdt af, skulle dø. Advokaten fik mig til at love aldrig at sige det igen hverken i retten eller til undersøgelsesdommeren. Jeg forklarede ham, at jeg var sådan indrettet, at mine fysiske behov ofte greb forstyrrende ind i mine følelser. Den dag, mor blev begravet, var jeg meget træt. Jeg havde svært ved at forstå, hvad der foregik. Men jeg kunne med sikkerhed sige, at jeg ville have foretrukket, at mor ikke var død. "Det er ikke nok," sagde han og så gik han.

Jeg ville gerne have forklaret ham, at jeg ønskede hans sympati, ikke for at gøre forsvaret bedre, men, om jeg så må sige, af rent menneskelige grunde. Jeg ville gerne forsikre ham om, at jeg er som alle andre mennesker, absolut som alle andre.

Kort efter kom jeg igen i forhør hos undersøgelsesdommeren. Han forklarede mig meget høfligt, at min sagfører på grund af uforudsete omstændigheder ikke kunne komme. Jeg sagde, at jeg godt kunne svare, selv om jeg var alene. Han spurgte også, om jeg havde holdt af mor. Jeg sagde: "Ja, som man nu gør." Så ville han vide, hvorfor jeg havde gjort ophold mellem det første skud og de fire andre. "Hvorfor skød De på en krop, der lå på jorden?"

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Hvorfor? De må fortælle mig hvorfor." Så hev han et krucifiks op af en skuffe og holdt det hen foran mig. "Kender De ham her?" "Ja, naturligvis." Så begyndte han på et foredrag om Gud. Jeg havde svært ved at følge med. For det første fordi jeg ikke havde det godt med varmen, og fordi der var nogle store fluer i lokalet, som blev ved med at sætte sig på mig; men også fordi han skræmte mig lidt. Jeg tænkte at det er jo latterligt, det er jo mig, der er forbryderen. "Tror De på Gud," spurgte han. "Nej," svarede jeg. Han sagde, at det var umuligt, og at alle mennesker troede på Gud, selv om de vendte sig væk fra Ham. "Det er min sikre overbevisning, og hvis jeg nogensinde skulle komme til at tvivle, vil mit liv ikke have nogen mening længere. "Ønsker De, at mit liv ikke skal have nogen mening?." Jeg sagde, at så vidt jeg kunne se, kom det ikke mig ved."Jeg har aldrig mødt en så forhærdet sjæl som Deres. De forbrydere, som har stået overfor mig, har altid måttet græde, når jeg viste dem dette smertens billede." Jeg skulle lige til at sige, at det vel netop var fordi de var forbrydere. Men så kom jeg til at tænke på, at det var jeg jo også. Det havde jeg ikke rigtig vænnet mig til. Undersøgelsesdommeren spurgte om jeg angrede min gerning. Jeg sagde, at jeg vist egentlig ikke angrede den, men at jeg syntes at det var ærgerligt. Jeg tror ikke rigtig, han forstod mig.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Lige da jeg var blevet arresteret, blev jeg anbragt i en celle med en masse andre. De fleste af dem var arabere. De grinede af mig da jeg kom ind. Så var der en, der spurgte hvad jeg havde gjort og jeg sagde at jeg havde skudt en araber. Så blev de helt stille. Senere blev jeg så flyttet til min nuværende celle.

En dag kom en af betjentene ind og sagde, at der var besøg til mig. Jeg tænkte, at det måtte være Marie. Det var det også. Hun stod allerede trykket ind mod gitteret og smilede til mig alt hvad hun kunne. Jeg syntes, hun var meget smuk, men jeg vidste ikke, hvordan jeg skulle få det sagt til hende. Hun sagde: "Så, så er jeg her. Har du det godt? Har du alt hvad du behøver?" "Ja, alt." Marie smilede stadig. "Du må ikke måtte opgive håbet," sagde hun. "Nej, selvfølgelig ikke." Jeg fik lyst til at holde om hendes skuldre oven på kjolen. Jeg havde lyst til at mærke det tynde stof mellem mine fingre, og jeg vidste faktisk ikke, hvad jeg ellers skulle håbe på. Men det var måske også det, Marie mente, for hun smilede stadig. "Når du kommer ud, gifter vi os!" "Nå, så det tror du," sagde jeg, men det var nærmest bare for at sige noget. Hun sagde, at det skulle vi, og at jeg ville blive frifundet, og at vi skulle ud at bade sammen igen. Jeg ville helst være gået. Men på den anden side ville jeg gerne nyde godt af Marie's selskab lidt endnu. Jeg ved ikke, hvor lang tid der gik. Da jeg forlod

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

besøgsværelset vendte jeg mig om, og så Marie, der stod ubevægelig med ansigtet presset ind mod gitteret og smilede det samme fortrukne smil.

Og så begyndte de ting, som jeg aldrig har brudt mig om at tale om. Men, man skal jo ikke overdrive, og det har været lettere for mig end for så mange andre. I den første tid i fængslet var det værste, at jeg tænkte en fri mands tanker. For eksempel kunne jeg længes efter at være på en strand. Når jeg så forestillede mig lyden af de første bølger under mine fodsåler, vandet, der skyllede mod min krop, og den følelse, det gav mig, mærkede jeg pludselig, hvor snævert fængslets mure lukkede sig om mig. Det varede nogle måneder. Senere tænkte jeg kun en fanges tanker. Jeg ventede på den daglige gårdtur eller på min forsvarers besøg. Jeg tænkte, at hvis jeg var blevet sat til at leve i en hul stamme af et udgået træ uden andet at lave end at betragte himlen over mit hoved i al dens skønhed, ville jeg lidt efter lidt have vænnet mig til det. Jeg ville have ventet på at se fuglene flyve forbi eller skyerne mødes, sådan som jeg her ventede på min sagførers mærkelige slips, og som jeg, da jeg levede i en anden verden, havde længtes efter, at det skulle blive lørdag, og jeg kunne mærke Maries krop mod min. Men når jeg tænkte mig om, vidste jeg jo godt, at jeg ikke boede i et hult træ. Der var mennesker,

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

som var ulykkeligere stillet end mig. Det var forresten også én af mors idéer, at man efterhånden kan vænne sig til alt.

Jeg er tit plaget af længsel efter en kvinde. Jeg er ung, det er naturligt nok. Jeg tænker ikke specielt på Marie. Men jeg tænker så stærkt på en kvinde, på kvinder, på alle de kvinder, jeg har kendt, på de nærmere omstændigheder, jeg har elsket dem under, at min celle vrimler med deres ansigterne og fyldes af mit begær. Det får mig nok ud af ligevægt, men det får også tiden til at gå. Bortset fra, at jeg savner kvinder, og i den første tid også cigaretter, er jeg ikke særlig ulykkelig. Det handler om at få tiden til at gå. Fra det øjeblik, jeg fik lært mig selv at huske, har jeg aldrig kedet mig. Jeg kan sommetider give mig til at tænke på mit værelse og forestille mig, at jeg starter i et bestemt hjørne og kommer tilbage til det igen, mens jeg i tankerne tæller alle de ting, der viser sig undervejs. De første gange gik det hurtigt. Men for hver gang, jeg begynder forfra, tager det længere og længere tid. Efter nogle ugers forløb kunne jeg få flere timer til at gå med at opregne alt, hvad der var i mit værelse. Og jeg forstår, at et menneske, som har levet bare en eneste dag nemt ville kunne tilbringe hundrede år i fængsel. Han ville have så mange erindringer, at han aldrig behøvede at kede sig. På en måde er det en fordel.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Efterhånden sover jeg 16-18 timer i døgnet. Så er der kun seks-otte timer, jeg skal have til at gå. De går med måltiderne, med at gå på toilettet, med at huske og så med historien om tjekkoslovakken.

Under madrassen har jeg fundet en stump af en gammel avis. Det er en fortælling om noget, som åbenbart er sket i Tjekkoslovakiet: En ung mand forlader sin tjekkiske landsby for at søge lykken i det fremmede. Efter 25 år vender han tilbage som en rig mand, med sin kone og sit barn. Hans mor og søster driver et hotel i byen. For at overraske dem lader han hustruen og barnet bo på et andet hotel og går hen til sin mor, som ikke kan kende ham igen. For sjov får han den idé at tage et værelse på moderens hotel. Han viser sine penge frem. Og om natten dræber hans mor og søster ham med en hammer, udplyndrer ham og kaster hans lig i floden. Næste morgen kommer hustruen og barnet og afslører, hvem manden i virkeligheden er. Moderen hænger sig. Søsteren drukner sig i en brønd.

Jeg har nok læst den historie flere tusinde gange. På en måde er den usandsynlig. Men på en måde også naturlig. I hvert fald synes jeg, at manden selv er lidt ude om det. Man skal ikke lege på den måde.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Da retsmøderne endelig begyndte, var det strålende solskin udenfor. Min forsvarer havde forsikret mig om, at min sag ikke ville tage mere end et par dage. Min sag var ikke den vigtigste, sagde han, der var en fadermorder, der skulle dømmes lige efter. En betjent førte mig ind i et lille værelse, hvor vi sad og ventede. Han spurgte mig, om jeg var nervøs. Jeg svarede nej. Og at det på en måde interesserede mig at skulle overvære en retssag. Det havde jeg aldrig før haft lejlighed til. "Ja," sagde han, "men man bliver efterhånden lidt træt af det."

Salen var stopfuld. Jeg var forbavset over alle de mennesker. Jeg havde svært ved at forstå, at alle de mennesker var troppet op for at se mig. Betjenten sagde, at det var på grund af aviserne og pegede hen mod nogle journalister, som sad ved et bord til højre for nævningene. Én af journalisterne kom hen til os. Han hilste varmt på betjenten, og jeg opdagede pludselig, at alle hilste på hinanden, som om de var med i en klub, hvor man bare er glade for at møde hinanden. Jeg havde en mærkelig fornemmelse af at være tilovers, som om jeg var trådt ind et sted, hvor jeg ikke havde noget at gøre. Journalisten sagde til mig, at han håbede, alt ville gå godt for mig. Jeg sagde tak. Han sagde: "Vi har slået Deres sag lidt stort op.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Sommeren er avisernes døde tid. Og der er kun Deres sag og så fadermoderens, man kan få noget ud af, så...."

Retsformanden læste en række navne op på vidnerne. Jeg fik nu øje på forstanderen og portneren fra alderdomshjemmet, Marie, Salamano og Raymond. De rejste sig én efter én, og derefter forsvandt de ud gennem en sidedør. Jeg undrede mig over, at jeg ikke havde lagt mærke til dem før.

Så begyndte de at forhøre mig. Retsformanden stillede sine spørgsmål roligt, ja næsten venligt. Jeg skulle igen gøre rede for min identitet, og selvom det irriterede mig lidt, tænkte jeg, at det egentlig var ret naturligt, for det ville være alt for pinligt at dømme den forkerte mand. Så begyndte retsformanden at fortælle om mine handlinger, og ved hver tredje sætning henvendte han sig til mig og spurgte: "Er det korrekt?" Jeg svarede hver gang: "Ja, hr. retsformand," sådan som min forsvarer havde sagt, jeg skulle. Retsformanden sagde så, at han ville stille en række spørgsmål, som tilsyneladende ikke havde noget med min sag at gøre, men som måske netop havde. Jeg forstod, at han nu igen ville tale om mor, og jeg mærkede, hvor meget det kedede mig. " Hvorfor anbragte De Deres mor på alderdomshjemmet." " Det var fordi jeg ikke havde råd til at betale for at få hende forsvarligt passet og plejet derhjemme."

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

“ Var det en stor overvindelse for Dem” “ Hverken mor eller jeg ventede længere noget af hinanden, for den sags skyld heller ikke af andre mennesker.”“ Jeg vil ikke insistere, har anklageren noget at spørge vidnet om?”. “Ja, jeg vil gerne vide, om det var med den hensigt at dræbe araberen, at De gik alene tilbage til kilden. "Nej," sagde jeg. "Hvorfor var De så bevæbnet?" "Det var tilfældigt," sagde jeg.

Om eftermiddagen var det vidnernes tur. Først blev forstanderen kaldt til vidneskranken. Han blev spurgt, om mor havde beklaget sig over mig, og han svarede ja, men at det nærmest var en mani hos hjemmets beboere at beklage sig over deres pårørende. På et andet spørgsmål svarede han, at han havde været overrasket over, hvor fattet jeg havde været til begravelsen. Han sagde at jeg ikke havde ønsket at se mor, at jeg ikke havde grædt en eneste gang, og at jeg var taget afsted lige efter begravelsen uden at dvæle ved graven. En af bedemandens folk havde fortalt ham, at jeg ikke vidste hvor gammel mor var. Så spurgte retsformanden anklageren, om han havde noget at spørge vidnet om, og anklageren udbrød: "Nej tak, dette er mere end nok." For første gang i mange år følte jeg en tåbelig trang til at græde, fordi jeg kunne mærke, hvordan alle de her mennesker hadede mig.

Da portneren kom ind, så han hen på mig, men kiggede hurtigt

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

væk igen. Han svarede på de spørgsmål, der blev stillet. Han sagde, at jeg ikke havde ønsket at se mor, at jeg havde røget, at jeg havde sovet, og at jeg havde drukket kaffe. Jeg følte i det øjeblik, at hele salen var i oprør, og for første gang forstod jeg, at jeg var skyldig. Portneren måtte gentage historien om kaffen og cigaretten. Min forsvarer spurgte portneren, om han ikke også selv havde røget. Den gamle mand sagde: "Jeg ved godt, det var forkert af mig. Men jeg syntes ikke, jeg kunne sige nej til en cigaret, når den herre bød mig." Til sidst blev jeg spurgt, om jeg havde noget at tilføje. "Nej," svarede jeg, "ikke andet, end at vidnet har ret. Det er rigtigt, det var mig, der tilbød ham en cigaret." Portneren så på mig, lidt forundret og ligesom taknemmeligt. Så sagde han, at det var ham, der havde tilbudt mig en kop kaffe. Min forsvarer råbte, at nævningene selv ville vide at vurdere dette udsagn. Men anklageren tordnede hen over ham: "Javist, det vil de herrer nævninge nok selv. Og de vil utvivlsomt komme til det resultat, at en fremmed meget vel kan byde på en kop kaffe, men at en søn må sige nej til den ved hendes bårе, som har skænket ham livet."

Så kom Marie ind. Hun var ligeså smuk som før. Men jeg kunne bedre lide hende med håret løst. Hun virkede nervøs. Anklageren ville vide, hvornår vores mere intime forhold var begyndt.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Hun sagde datoen. Anklageren sagde, at såvidt han huskede, var det dagen efter mors begravelse. Han bad Marie fortælle om den dag. Marie ville først ikke sige noget, men anklageren pressede hende, og hun fortalte så, at vi havde været ude at bade sammen, havde været i biografen og var endt hjemme hos mig.

Anklageren sagde, at han efter Maries forklaringer under forundersøgelsen havde undersøgt biografernes programmer for den dag. Han syntes, at Marie selv skulle sige, hvilken film, vi havde været inde at se. Hun sagde, at det var en Fernandel-film. Der blev stille i salen. Så rejste anklageren sig meget alvorlig og sagde: "Mine herrer nævninge, dagen efter sin mors begravelse tog denne mand til stranden og gik i vandet, indledte en illegitim forbindelse og morede sig over en filmfarce. Jeg har intet at tilføje." Pludselig brast Marie i gråd og sagde, at det var slet ikke sådan, det var helt anderledes, de havde tvunget hende til at sige det modsatte af, hvad hun mente, hun kendte mig, og jeg havde ikke gjort noget; men på et tegn fra retsformanden førte betjenten hende ud og retsmødet fortsatte.

Man kunne næsten ikke høre Salamano, da han sagde, at jeg havde været god mod hans hund, og han besvarede et spørgsmål om min mor og mig med, at jeg ikke havde mere at snakke med mor om, og at det var derfor, jeg havde anbragt hende på et

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

alderdomshjem. "Man må forstå," sagde Salamano, "man må forstå." Men det lod ikke til at nogen forstod.

Så kom turen til Raymond, som var det sidste vidne. Han blinkede til mig og sagde med det samme, at jeg var uskyldig. Han sagde at min tilstedeværelse på stranden var en tilfældighed. Anklageren spurgte så, hvordan det kunne være, at det brev som lå til grund for hele dramaet, var skrevet af mig. Raymond sagde, at det var en tilfældighed. Anklageren sagde at tilfældet allerede havde en meget sort samvittighed i denne her sag. Han ville nu gerne vide, om det var en tilfældighed, at jeg ikke havde grebet ind, da Raymond havde banket sin elskerinde, og om det var en tilfældighed, at jeg havde optrådt som vidne på politistationen. Til sidst spurgte han Raymond, hvad han levede af, og da Raymond svarede, at han var lagerforvalter, sagde anklageren henvendt til nævningene, at det var almindeligt kendt, at vidnet ernærede sig som alfons. Jeg var hans medskyldige og hans ven. "Den samme mand, som dagen efter sin mors begravelse hengav sig til de skændigeste udskejelser, har dræbt et menneske af fuldstændigt ligegyldige grunde," sagde han.

Min forsvarer råbte: "Er denne mand anklaget for at have begravet sin mor eller for at havde dræbt et menneske."

Tilhørerne grinede. Men anklageren rejste sig igen og med en

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

stemme der så vidt jeg kunne høre var dybt bevæget sagde han: "at man må være så troskyldig som den ærede forsvarer for ikke at føle, at der mellem de to kendsgerninger er en forbindelse, en dyb, gribende, afgørende forbindelse. "Ja," sagde han, "jeg anklager denne mand for at have begravet sin mor med en forbryders hjerte." Det virkede som om, det gjorde dybt indtryk på nævningene og på salen, og jeg forstod at det ikke gik alt for godt for mig. Retsmødet blev hævet. Da jeg forlod retsbygningen mærkede jeg et øjeblik sommernattens duft og varme inden jeg steg op i vognen, som kørte mig tilbage til fængslet. Selv om man sidder på anklagebænken, er det altid interessant at høre folk tale om én.Og der blev der talt meget om mig, må jeg nok sige, ja måske endnu mere om mig end om min forbrydelse. En gang imellem havde jeg lyst til at afbryde dem alle sammen og sige: "Hvem er egentlig den tiltalte? Det betyder trods alt noget at være den tiltalte. Og der er noget jeg gerne vil sige!" Men ved nærmere eftertanke havde jeg alligevel ikke noget at sige.

Jeg prøvede at høre efter da anklageren næste dag begyndte at tale om min sjæl. Han sagde, at han havde bøjet sig over den, men havde intet fundet, "mine herrer nævninge." Han sagde, at jeg faktisk ingen sjæl havde, og at intet menneskeligt, ikke et af de moralske principper, som står vagt om menneskenes hjerter,

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

sagde mig noget. "Vi kan ikke bebrejde ham dette," tilføjede han. "Vi kan ikke beklage os over, at han mangler noget, som intet menneske kan tage selv. Denne domstol, mine herrer, skal i morgen dømme den afskyeligste af alle forbrydelser, et fadermord. Jeg vover at håbe, at den menneskelige retfærdighed ville straffe uden svaghed. Og jeg frygter ikke for at sige, at den forfærdelse, som fadermordet indgyder mig, næsten er mindre end min forfærdelse over denne mands ufølsomhed. Den mand, der åndeligt har dræbt sin mor, har skilt sig ud fra det menneskelige samfund på samme måde som den, der førte det morderiske slag mod sit fædrene ophav. I hvert fald forberedte den første den andens handlinger, han ligesom bebudede dem og retfærdiggjorde dem. Jeg er overbevist om, mine herrer," sagde han, "at De ikke vil finde min tanke for dristig, når jeg siger, at den mand, som sidder her, også er skyldig i det mord, som domstolen skal dømme i morgen. Han bør straffes i overensstemmelse med det." "Ja," sagde han," jeg forlanger denne mands hoved af Dem, og jeg gør det med let hjerte." Jeg var helt ør af varme, og tænkte på noget helt andet. Retsformanden rømmede sig og spurgte, om jeg havde noget at tilføje. Jeg sagde, at det ikke var min mening at dræbe araberen. Retsformanden sagde, at det jo var en påstand, og han ville gerne

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

høre mig præcisere de motiver, som havde inspireret min handling. Jeg sagde, at jeg godt vidste, at det måtte lyde latterligt, men at det var på grund af solen. Der var nogen i salen, der lo. Så var det min forsvarers tur. Han gav sig også til at tale om min sjæl.

"Også jeg," sagde han, "har bøjet mig over denne mands sjæl, men i modsætning til anklagemyndighedens fremragende repræsentant har jeg fundet noget i den, ja jeg tør sige, at jeg har læst i den som i en åben bog." Han havde læst i min sjæl, at jeg var en hæderlig mand, en punktlig og utrættelig arbejder, loyal over for det firma, jeg var ansat i, afholdt af alle og medfølende overfor mine medmenneskers sorger. Efter hans mening var jeg en mønstersøn, som havde taget sig af sin mor, så længe han kunne. Til sidst havde jeg håbet, at et alderdomshjem ville give den gamle kvinde den omsorg, som jeg ikke havde råd til at betale for hjemme.

Han talte ikke om begravelsen, og jeg følte, at det var en mangel ved hans forsvarstale. Men på grund af alle de lange sætninger, alle de uendelige dage og timer, hvor de havde diskuteret min sjæl, fik jeg kvalme, og længtes kun efter, at de skulle blive færdige, så jeg kunne komme tilbage til min celle og sove. Jeg opfattede dårligt nok, at min forsvarer til sidst sagde, at

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

nævningene næppe kunne ønske at sende en hæderlig, flittig mand i døden på grund af et øjebliks forvildelse, og at han påberåbte sig formildende omstændigheder for en forbrydelse, som jeg allerede var blevet straffet for, nemlig med evig anger. Retsmødet blev hævet, og forsvareren satte sig udmattet ned. Mørket var ved at falde på udenfor, og varmen var mindre trykkende. Vi sad alle sammen og ventede. Og det, vi ventede på, angik kun mig. Jeg fik øje på Marie, og jeg så hendes lidt bange ansigt smile. Men jeg følte at mit hjerte var lukket, og jeg kunne ikke engang smile igen.

Dommere og nævninge kom tilbage. Nogle spørgsmål blev meget hurtigt læst op for nævningene. Jeg opfattede skyldig i mord...overlagt mord...formildende omstændigheder. Nævningene gik ud for at votere, og jeg blev ført ind i det lille værelse, hvor jeg havde ventet før. Jeg spurgte min forsvarer, om der var chancer for at få dommen omstødt, hvis den faldt uheldigt ud. Han sagde at det skulle jeg ikke regne med. Det syntes jeg lød rimeligt. Når man koldt og roligt gennemtænkte spørgsmålet, var det ret naturligt. Ellers ville der blive alt for meget overflødigt papirarbejde.

Vi ventede meget længe, næsten tre kvarter, tror jeg. Så var der en klokke, der ringede. Min forsvarer sagde: "Nu vil

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

nævningenes ordfører læse svarene op. De bliver først ført ind til selve domsafsigelsen." Døren smækkede. Så hørte jeg en stemme læse noget op inde i retslokalet. Da det ringede igen og døren til skranken blev åbnet, var det retssalens stilhed, der slog op imod mig. Tilskuerne så på mig med en mærkelig form for agtelse. Jeg nåede ikke at se på Marie, for retsformanden sagde til mig i mærkelige vendinger, at jeg skulle have hovedet hugget af på en offentlig plads i folkets navn.

For tredje gang har jeg nu afslået at få besøg af fængselspræsten. Jeg har intet at sige ham, jeg har ikke lyst til at tale. Jeg er blevet flyttet til en anden celle. Når jeg ligger ned, kan jeg se himlen, og kun den. Alle mine dage går med at følge de blege farver på himlens ansigt, som fører dagen over i natten. Jeg kom i tanke om en historie, min mor havde fortalt mig om min far. Jeg har aldrig selv kendt ham. Det eneste jeg ved om den mand, er måske netop, hvad min mor dengang havde fortalt om ham: han var gået hen for at se en morder blive henrettet. Han var på forhånd syg ved tanken. Men han var alligevel gået derhen, og da han kom hjem, havde han kastet op hele formiddagen. Jeg følte dengang lidt afsky for min far. Nu kunne jeg godt forstå ham, det er i høj grad naturligt. Hvordan havde jeg kunnet undgå at indse,

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

at intet er vigtigere end en henrettelse, ja, at det på en måde er det eneste virkeligt interessante for en menneske. Hvis jeg nogensinde slipper ud, vil jeg gå til alle henrettelser.

En dag kom præsten ind igen. Han sagde, at det var et rent venskabeligt besøg. Han satte sig på min briks. Egentlig så han meget venlig ud.

"Hvorfor nægter du at tage imod mig," spurgte han. "Fordi jeg ikke tror på Gud, og det behøver vi ikke diskutere nærmere: det forekommer mig at være et spørgsmål uden betydning." "Somme tider," sagde han, "tror man, at man er sikker på noget, selv om man i virkeligheden ikke er det." "Jeg er måske ikke sikker på, hvad der virkelig interesserer mig," sagde jeg, "men jeg er i hvert fald fuldstændig sikker på, hvad der ikke interesserer mig. Og netop det, du taler om, interesserer mig ikke overhovedet.

"Har du da intet håb, og lever du med den tanke, at du helt skal dø," spurgte han. "Ja," svarede jeg.

Han sagde, at jeg måtte gøre mig fri af min synd. At menneskenes retfærdighed intet er, og at Guds retfærdighed er alt. "Jeg ved ikke, hvad synd er," sagde jeg. "De har bare fortalt mig, at jeg er skyldig. Jeg er skyldig, og jeg betaler for det. Mere kan man ikke forlange." "Du tager fejl, min søn," sagde han. "Man kan forlange mere af dig. Man kan forlange, at du skal se.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Se på stenene f.eks. Alle disse sten udsveder smerte. Jeg kan ikke se på dem, uden at mit hjerte snører sig sammen. Men i min inderste sjæl ved jeg, at selv de elendigste af jer har set et guddommeligt ansigt træde frem af stenenes mørke. Det er det ansigt, jeg forlanger, du skal se."

"Nu har jeg i flere måneder set på væggene. Der er intet i verden, jeg kender bedre. Måske har jeg engang for længe siden søgt et ansigt der. Men det havde solens farve og begærets ild: det var Marie's. Jeg har søgt det forgæves. Nu er det forbi. Og jeg har ikke set noget som helst springe frem fra de klamme sten."

Nej, jeg kan ikke tro dig," sagde han. "Jeg er sikker på, at du én eller anden gang har ønsket et andet liv." Jeg svarede, at det havde jeg naturligvis, men det betød ikke mere, end om man ønskede at blive rig eller at kunne svømme hurtigt eller få en pænere mund. Jeg gik hen imod ham og forsøgte for sidste gang at forklare ham, at jeg kun havde meget lidt tid tilbage, og den ville jeg ikke spilde på Gud. Han prøvede at skifte emne og spurgte, hvorfor jeg ikke sagde Fader til ham. Det irriterede mig, og jeg svarede" du er ikke min far, du er på de andres parti".

"Nej, min søn," sagde han. "Det er jeg ikke, men det kan du ikke vide, for du har et hjerte som er blindt. Jeg vil bede for dig." Jeg ved ikke hvorfor, men da han sagde det , var der noget der gik i

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

stykker inde i mig.

"Du gør et så sikkert indtryk. Men alligevel er al din sikkerhed mindre værd end et eneste kvindehår. Du kan ikke engang være sikker på, at du selv er i live, for du lever som en død. Det ser ud, som om jeg står her med tomme hænder. Men jeg er sikker på mig selv, sikker på alt, mere sikker end dig, sikker på mit liv, og på den død, som snart vil komme. Ja, ja, jeg har ikke andet end det her. Men jeg fastholder i det mindste den sandhed, lige såvel som den fastholder mig. Jeg har gjort dét og ikke det. Jeg har ikke gjort sådan, men sådan. Intet, intet betyder noget, og jeg ved godt hvorfor. Du ved også hvorfor. Fra dybet af min fremtid er der gennem hele det absurde liv, jeg har levet, hele tiden steget et dunkelt åndepust op imod mig, og det pust har på sin vej udlignet alt. Hvad betyder det for mig, de andres død, en moders kærlighed, din Gud, de liv, som man vælger, de skæbner man udkårer sig, eftersom kun én skæbne kan udkåre mig, og sammen med mig milliarder af andre priviligerede, der lige som du kalder sig mine brødre. Alle er priviligerede. Der findes ikke andet end priviligerede. Også du vil blive dømt en dag. Hvad betyder det, om du, anklaget for mord, bliver henrettet, fordi du ikke har grædt ved din mors begravelse. Marie, der ønsker jeg skal gifte mig med hende, er lige så skyldig. Hvad betyder det, om hun i

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

dag kysser en anden mand som mig? Forstår du nu endelig, du som selv er dømt, at fra dybet af min fremtid...."

For første gang i lang tid tænker jeg på mor. Jeg kan godt forstå at hun så sent i livet fandt sig en kæreste. Så nær ved døden har hun sikkert følt sig befriet og parat til at leve livet om igen. Ingen, ingen har ret til at begræde hende. Jeg føler mig også parat til at leve alt om igen. Som om vreden har renset mig for det onde og tømt mig for håb, åbner jeg mig for første gang for verdens ømme ligegyldighed, i en nat, der er så rig på tegn og stjerner. Jeg føler, at jeg har været lykkelig, og at jeg stadig er det. For at alt skal blive fuldendt, for at jeg kan føle mig mindre alene, har jeg kun tilbage at ønske, at der må komme mange tilskuere den dag, jeg skal henrettes, og at de vil modtage mig med hadefulde råb.

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres

Manuskriptkopien må ikke anvendes til opførelse og må ikke videredistribueres